

InfoMigjorn

Butlletí digital
sobre llengua
catalana

Núm. 1.262

Dimarts, 29 de març del 2016

SUMARI

- 1 Eugeni S. Reig ► El valencià de sempre: dihuité
- 2 Albert Pla Nualart ► Podem ignorar les altres llengües?
- 3 Jordi Sebastià ► Requisit lingüístic i discriminació
- 4 Teresa Tort ► Natros
- 5 Joan Ferrer ► En el cor del món antic: d'Homer al segle II després de Crist
- 6 Ramon Torrents ► Qüestió d'accents
- 7 Salvador Pardo ► Comentaris al Diccionari Normatiu Valencià (XXXVII)
- 8 E cosí via

InfoMigjorn és un butlletí que distribueix missatges informatius relacionats amb la llengua catalana. Es publica dues vegades per setmana, dimarts i divendres. Elaborat i distribuït per la Xarxa de Mots. Edició: Isabel Casadevall.

Subscripcions: <http://migjorn.cat/alta.php>. Adreça de contacte: infomigjorn@migjorn.cat.   @InfoMigjorn

1 El valencià de sempre: dihuité

Eugeni S. Reig

El valencià de sempre (Alzira: Bromera, 2015), pàg. 245-246

dihuité

Moneda de plata creada durant el regnat de Joan I el Caçador a darreries del segle XIV. Es va encunyar i utilitzar en el Regne de València de manera ininterrompuda durant més de tres segles, des de la seua creació fins a la promulgació del Decret de Nova Planta a començament del segle XVIII. Duia en l'anvers la cara del rei i en el revers les armes del Regne de València. Equivalia a díhuit diners d'argent.

La nadala «La Pandorga», pròpia de la comarca de l'Alcoià, diu així: «La pandorga és un perol, / el reclam un tros de llanda, / la pell és de conill / i lo que furga un tros de canya. / La pandorga està borratxa / i qui la toca també, / i els fadrins que van en ella / no valen un dihuité.»

En el *Diccionari català-valencià-balear*, en l'entrada [*divuitè o devuitè*](#), trobem: «Moneda antiga valenciana que valia divuit diners de plata. Les tomates no són cares | quant a tropicons ni ha, | mes al començ... una tomata... un dihuitè fan pagar, Ros Rom. 94. La guitarra està borratxa | i qui la toca també, | i els fadrins que van en ella | no valen un dihuité, cançó valenciana (ap. Martí G., Tip. mod. II, 89). Si'ls dixe marcar li donaré un quinset.—Ni tampoc per un diuité!, Guinot Capolls 59.»

Com podem observar, els versets que Joaquim Martí i Gadea arreplega en el segon volum del seu llibre *Tipos, modismes y còses rares y curioses de la terra del Gè* (València, 1918, pàg. 89) són idèntics a la segona estrofa de la cançoneta de Nadal que he transcrit, nadala que encara és coneguda per terres alcoianes, amb l'única diferència que Martí i Gadea, en lloc de *pandorga*, escriu *guitarra*.

El Grup de Danses Carrascal d'Alcoi va publicar a darreries de l'any 1998 el CD titulat *L'asguilando (Cançons populars del Nadal alcoià)*. En el prospecte amb les lletres de les nades que acompanya el CD apareix la segona estrofa de «La Pandorga» escrita de la manera següent: «La pandorga està borratxa / els qui la toquen també. / Els fadrins que van en ella / no valen un divuitet.» Les diferències respecte a la versió original es deuen, sense cap mena de dubte, al fet que la lletra de la cançó ha estat arreplegada de la llengua viva, transmesa

per tradició oral de pares a fills i, per tant, s'han produït alguns petits canvis al llarg del temps. El fet que la paraula *dihuité* aparega grafiada *divuitet* de manera incorrecta és perquè, al desaparèixer la moneda en qüestió de la memòria col·lectiva i oblidar la gent el significat del nom de la moneda, es va deformar la manera de pronunciar-lo i ara, qui ha transcrit la lletra de la nadala de la llengua viva, ha grafiat el vocable com li ha paregut millor, sense saber quin era el significat d'allò que escrivia.

La llengua estàndard sol emprar: *divuitè*

En castellà es diu: *dieciocheno*

2 Podem ignorar les altres llengües?

Albert Pla Nualart

Ara, 26/02/2016

http://www.ara.cat/suplements/llegim/catala-ignorar-altres-llengues_0_1530446974.html

La pregunta del títol és ambigua. ¿Ens planteja si les hem de conèixer o únicament si les hem de tenir en compte? Fa uns 150 anys no ho era. Aleshores *ignorar* volia dir només “no saber (una cosa)” i és l'únic sentit que va recollir Fabra. Molt probablement al nou sentit s'hi va arribar per la influència del castellà, el francès o l'anglès, però avui està tan arrelat que el trobem en molts diccionaris, inclòs el DIEC2.

Una lògica preocupació per la identitat ens ha fet considerar que un castellanisme o un anglicisme és un barbarisme. Però el diccionari normatiu està ple de castellanismes i anglicismes. I de vegades són només noves accepcions, sentits estesos, a què hem arribat per l'empenta d'una llengua veïna.

El lèxic d'origen forà pot –contra l'opinió dels puristes– acabar sent ben català. Si arrela prou en l'ús, s'adapta a la nostra fonètica i ens permet dir millor el que volem dir, l'acabem sentint com a nostre i es fa un lloc als diccionaris. Si, per contra, no aporta res i és detonant, hi veiem un cos estrany i en diem *barbarisme*, que és qualsevol estrangerisme no acceptat per la norma.

No el fa bàrbar venir de l'anglès o el castellà, sinó un rebuig dels parlants sota el lideratge dels lingüistes i escriptors de més talent. Un diccionari és una foto fixa dels usos lèxics més generals, consolidats i acceptats, vinguin d'on vinguin.

Posem el llistó més alt, i és lícit, als que prenem del castellà, perquè amenacen més la nostra identitat, però si el superen també esdevenen catalans.

El purisme pot rebutjar una forma forana, com aquest nou ús d'*ignorar*, només perquè és forana; tant li fa si és útil a la llengua i s'hi ha integrat. Pretén defensar la llengua però l'aïlla i la rovella. I és que parteix de l'absurda idea que en un passat imprecís era perfecta; i ignora que, per ser la millor possible –apta per dir-ho tot ara i aquí–, ha d'estar críticament oberta a les influències que li arriben.

Què passa, però, quan una petita llengua conviu tan íntimament amb altres de més poderoses que està deixant de ser la llengua comuna en tots els territoris on es parla? Doncs passa que l'atrapa un dilema fatal. Si es tanca en el purisme, passa de totterreny a ser un vetust vehicle per a actes solemnes. Però si s'obre a les altres llengües, s'hi dissol.

3 Requisit lingüístic i discriminació

Jordi Sebastià

Levante-EMV, 03/03/2016

<http://www.levante-emv.com/opinion/2016/03/03/requisit-linguistic-i-discriminacio/1386721.html>

Ara que una part del nou govern valencià ha parlat tímidament de la necessitat d'aplicar l'anomenat «requisit lingüístic» en l'accés a la funció pública, s'han alçat immediatament veus en contra que alerten dels problemes que una mesura així comportaria. El «requisit lingüístic» és en ell mateix una estranyíssima anomalia. Aquest implica que aquells que vulguen ser funcionaris de les institucions valencianes hauran de tenir coneixements de valencià... com si això no fóra una obvietat. No hi ha «requisit lingüístic» en les administracions de països «normals», és tan obvi que algú que vol treballar-hi haurà de conèixer la llengua o les llengües oficials que això no cal explicitar-ho. Ací, a la regió de Brussel·les, només el 7% és natiu en neerlandès, però la llengua és cooficial amb el francès i ningú pensaria en poder ser funcionari sense dominar ambdues llengües.

Però al País Valencià sí hi ha qui pensa que no cal dominar el valencià per poder ser servidor públic. Des de sindicats com UGT o CC OO (la Intersindical no participa en aquesta comèdia grotesca) se'ns diu que cal aplicar el requisit no-

més a alguns perfils professionals. Llig en premsa que Luis Lozano, secretari general de la Federació de Serveis Públics d'UGT, opina que «sembla una bogeria que un gran metge no poguera ser empleat públic perquè no sap valencià».

No sé de quins metges parla Lozano. Jo he conegut casos flagrants d'errors diagnòstics per no entendre el que pacients valencianoparlants deien. Parlant de bogeries, recorde en concret el d'un pacient de la Vall de Gallinera a qui una metgessa d'urgències diagnosticà com a malalt psiquiàtric perquè, abatut pel dolor que patia, aquell home obligat a expressar-se en castellà, no ho feia massa bé. Afortunadament, una altra metgessa castellanoparlant que sí s'havia preocupat per aprendre valencià, va desfer l'error.

Potser el senyor Lozano parla de metges com els anatomopatòlegs o analistes, que tenen escàs contacte amb els pacients. Vol dir això que el valencià mai podrà ser una llengua utilitzada amb normalitat en l'administració? Que no s'hi podran fer documents de cap mena per si algun dels treballadors no els entén?

Des del CSIF, el seu president Daniel Matoses va una mica més enllà i parla de la discriminació que per als castellanoparlants implicaria una mesura així. Discriminació per demanar el coneixement d'una llengua que s'estudia de fa més de 30 anys a la nostra comunitat autònoma? Potser el senyor Matoses no coneix el darrer informe del Consell d'Europa sobre l'Aplicació de la Carta de les Llengües Regionals o Minoritàries en Espanya, que recomana una major utilització de les llengües cooficials i destaca que cal millorar la presència del valencià en àrees com la justícia o la sanitat, on són els valencianoparlants els que pateixen sistemàticament discriminació.

Assegurar la competència bilingüe dels nous funcionaris és l'única forma de garantir que cap valencià serà discriminat per la llengua que utilitze. Demanar el coneixement del valencià és per tant una necessitat bàsica en una administració democràtica i justa. Els sindicats que participen del joc de dir que estan a favor del valencià però no de la seua obligatorietat per a accedir a la funció pública, es comporten de forma cínica i indigna del seu paper de representants dels treballadors. Parlar de «discriminació» contra aquells que aspiren a ser funcionaris, en lloc d'admetre la discriminació sistemàtica dels ciutadans valencianoparlants és una perversió intolerable. Estar en contra del «requisit lingüístic» és voler perpetuar un model administratiu que diferencia entre llengües –i per tant persones que són les que les parlem– de primera i de segona. I jo pensava –potser ingènuament– que la funció dels sindicats era una altra...

4 Natros

Teresa Tort

Blog *Agafada al vol*, 12/02/2016

<http://blocs.mesvilaweb.cat/ttort/?p=268882>

Les paraules porten un geolocalitzador incorporat. Qui té capacitat per desxifrar l'origen d'alguns mots infreqüents o per detectar un ventall ampli d'accents dialectals només necessita alguns indicis per endevinar el perfil d'un parlant.

La variació és inherent en la trajectòria de qualsevol llengua. Aquest fenomen seria molt evident si observéssim la imatge de les oscil·lacions que ha anat experimentant –la nostra mateixa– al llarg dels anys i dels segles. Només cal que agafem un fragment original de l'obra de l'insigne Ramon Llull per adonar-nos d'on venim i on hem arribat. Ara bé, a començaments del segle XX la normativització del català va marcar un punt d'inflexió; perquè la normativa elaborada per Pompeu Fabra va permetre l'acceptació d'un model compartit per tot el territori, aplicable a tots els àmbits de comunicació. Sotmesa, això sí, a totes les vicissituds de la història col·lectiva del país.

Casualment, en vuit dies he tingut la sort d'escoltar en directe reflexions fonamentades sobre el rol que la norma té ara mateix entre nosaltres: la d'Albert Pla Nualart, a les [III Jornades GROC](#); les de M. Teresa Cabré i de Joan Martí i Castell, a la sessió sobre [Norma i diccionari](#) del cicle dedicat a l'actual presidenta de la Secció Filològica de l'IEC. Meditacions que oscil·len entre el reconeixement de la força de la variació en un marc de minorització com el nostre i la necessitat de continuar fomentant la implantació de l'estàndard.

Entremig de tot, encara tenia clavat a la memòria l'eslògan que ha fet fortuna en la promoció de la manifestació del passat 7 de febrer a Amposta per protestar contra el pla hidrològic de l'Ebre. Per si no l'heu llegit abans, us reproduueixo aquí la [crida](#):

Natros pugem sempre, ara baixeu vatros

Encara que, d'entrada, sembla hereva del conegut “Lo riu és vida”, quan la vaig llegir per primer cop em va semblar inadequada. Probablement, per una qüestió fonamental: la idea de greuge que vehicula em desagrada. Deu ser per aquesta raó que no l'he trobat documentada en cap mitjà oficial de la [PDE](#). A les xarxes socials es pot fer triomfar qualsevol idea sense conèixer-ne l'autoria directa... Però, pel que fa a la forma, quin impacte pot haver tingut?

La persona o grup que la va escriure devia pretendre impregnar les seues paraules d'autenticitat, possiblement també buscava que ràpidament s'associés el conflicte amb un lloc concret del territori. I una part dels receptors van entendre d'aquesta manera el missatge perquè a Twitter es podien llegir consignes com aquestes: “**Naltros** baixem”.

El debat proposat no és si cal renegar de res. A tall d'exemple, *natros* és el cercle que inclou els meus; forma part de la modalitat dialectal que practico. Però *nosaltres* em serveix per ensenyar català a adults, per escriure i per parlar en un context formal. Perquè, evidentment, són formes compatibles en un mateix parlant. En cada dialecte també hi ha registres.

A l'hora de comunicar-nos públicament, potser ens serà útil tindre present que venim de la fragmentació desbordada. Per agafar perspectiva sobre aquest fenomen, només s'ha de consultar [l'entrada nosaltres del DCVB](#); hi recull una trentena de formes per referir-se al pronom tònic de primera persona del plural: *nosatres, nosaltros, nantres, mosatros...*

En fi, a part de llicències puntuals, no hauríem de sucumbir a la indigenització de la parla. Saber triar les paraules acaba sent tant convenient com saber què fer en cada moment.

5 En el cor del món antic: d'Homer al segle II dC

Joan Ferrer

[Llengua Nacional](#), núm. 93, IV trimestre del 2015

Diccionari grec-català. D'Homer al segle II dC, dirigit pels professors Joan Alberich i Francesc J. Cuartero i redactat per Joan Alberich, Jaume Almirall, Xavier Croas, Francesc J. Cuartero, Josep Granados, Joan Andreu Martí, Daniel Ramon i Montserrat Ros. Enciclopèdia Catalana - Fundació Institut Cambó, Barcelona 2015.

Darrere de la traducció de l'admirada Montserrat Ros del començament de la Ilíada:

Canta, dea, la ira funesta del Pelida Aquil·leu, ira que causà als aqueus sofrenes sens fi, enfonsà a l'Hades les ànimes valeroses de molts herois i, a ells, els féu presa dels gossos i de tots els ocells de rapinya — s'acomplia el disegni de Zeus!

hi ha un univers de cultura absolutament apassionant transmès en llengua grega. Fins ara, fora de dos diccionaris escolars, la llengua catalana no disposava d'un gran diccionari que donés raó del cabal lèxic aclaparador de la llengua grega antiga. Aquest estiu —juny del 2015— acaba de ser publicat el gran *Diccionari grec-català. D'Homer al segle II dC*, dirigit pels professors Joan Alberich i Francesc J. Cuartero i redactat per Joan Alberich, Jaume Almirall, Xavier Cro-sas, Francesc J. Cuartero, Josep Granados, Joan Andreu Martí, Daniel Ramon i Montserrat Ros (Enciclopèdia Catalana – Fundació Institut Cambó, Barcelona 2015, 1.887 pàgines i 92.000 entrades). Es tracta d'una obra simplement portentosa.

El professor Francesc Josep Cuartero, en el «Pròleg», indica justament:

El DICCIONARI GREC-CATALÀ es presenta com a resposta a una exigència, llargament sentida i molt sovint expressada, d'una eina bàsica de treball per a estudiants i professors, des dels nivells elementals fins als universitaris, i per a l'estudiós de la llengua grega antiga en tota la riquesa de les seves manifestacions.

Aquesta obra és el resultat de vint anys de treball (1995-2015) dels directors i l'equip de redactors. Inclou la llengua que va des dels primers testimonis literaris de la llengua grega —Homer i els poemes hesiòdics— fins als textos de cap a l'any 200 dC. Conté, per tant, la llengua grega de l'època arcaica, del classicisme, de l'hel·lenisme, de gran part de la literatura d'època imperial (Segona Sofística, la *Septuaginta* o versió dels LXX de l'Antic Testament, el Nou Testament i els primers autors cristians). La majoria d'hàpaxs i de *dis legómena* (mots documentats una o bé dues vegades en la llarga història de la llengua grega) hi han estat també incorporats. El diccionari recull la totalitat dels noms propis antropònims, patronímics, gentilicis, teònims i topònims, fet que resol molts de problemes pràctics, però que pot portar a una certa perplexitat. Més avall en tornaré a parlar.

El volum —editat amb una pulcritud meravellosa—, després del pròleg, de la descripció del propòsit i característiques del diccionari, de les instruccions per al maneig del volum, de la llista d'abreviatures i de les sigles d'autors grecs citats en els exemples del diccionari (116 autors, des d'Homer [segle VIII aC] fins a Sext Empíric [segle II-III dC]), conté un «Tractat de morfologia grega en dialecte àtic» (pp. 31-117), que és un gramàtica completa de la morfologia nominal, adjectival i verbal de la llengua grega. A continuació hi trobem un conjunt de 15 mapes del «món grec», que permeten situar els territoris, les illes, els rius i les ciutats, amb els noms corresponents.

Un llibre com aquest s'ha d'inscriure en la llarga història lexicogràfica de la llengua grega, que té com a fites fonamentals els grans diccionaris de H.G. Lidell i R. Scott (primera edició: Oxford 1843; continuada amb nous editors fins a la darrera edició de 1996), en anglès; de Bailly (París 1894), en francès; i de Rocci (Roma 1943, 1995) i de Montanari (Torí 1995, 2004), en italià; i de Rodríguez Adrados (en curs de publicació), en espanyol. El *Diccionari grec-català* forma part d'aquesta gran tradició i en constitueix una baula més. Els hel·lenistes catalans, des de l'any 1923, han treballat de valent en les edicions i traduccions de la gran col·lecció d'autors grecs de la Fundació Bernat Metge, que és un dels cims de la cultura catalana de tots els temps. El *Diccionari grec-català* és potser el fruit més esperat del treball d'aquests savis artesans de la llengua i de la cultura.

L'estructura de cada entrada del diccionari és la següent: enunciat del mot (en negreta) —per als substantius s'indica la forma del mot en nominatiu i en genitiu, seguit de l'article que indica el gènere; per als adjectius hi ha les tres formes del nominatiu (per al masculí, per al femení i per al neutre); en les entrades dels verbs es dona la primera persona del singular del present d'indicatiu; els altres mots figuren acompanyats de l'abreviatura de la categoria gramatical corresponent— va seguit de les diverses traduccions proposades per a cada accepció (s'usa la doble plec per a separar les accepcions i la plec simple per a les subaccepcions). El *Diccionari grec-català* conté també citacions d'autors acompanyades de la traducció corresponent. Algunes traduccions porten explicacions (entre claudàtors i en un cos de lletra lleugerament més petit) a l'estil de: «els salis [sacerdots de Roma]; ramat d'Hermes [sc. morts]»; aquestes explicacions no sols són de caràcter cultural sinó també lèxic i ajuden a la tria adient del significat adequat: «lligar, tibar, estirar [regnes, arc] || estirar, estendre, desplegar, deixar anar [tempesta]». Al final dels articles hi ha l'etimologia de tots els mots (tret dels noms propis): en els mots grecs considerats primitius hi ha l'arrel indoeuropea precedida d'un asterisc, atès que es tracta d'hipòtesis formulades pels lingüistes. Alguns articles contenen al final un apartat d'observacions que conté els casos de la flexió o de la conjugació que s'aparten dels paradigmes regulars o bé casos que presenten divergències perquè pertanyen a dialectes diferents de l'àtic.

Les propostes de traducció dels mots són fetes amb precisió i exquisidesa. Un exemple d'un mot de gran contingut teològic: *khárisma* -atos, *tó* és una paraula que té 17 ocurrències en el Nou Testament amb els sentits de 'favor, gràcia, benefici, do [concedit per Déu]'. El *Diccionari grec-català* proposa els significats següents: «benevolència, gràcia, favor | misericòrdia [divina] | de la gràcia de

Déu, carisma». La precisió i l'elegància de les traduccions proposades són admirables i mereixen tota mena d'elogis.

Un aspecte singular és el de les opcions que pren aquest diccionari per a la transcripció catalana de noms propis, noms comuns i adjectius d'origen grec, que segueix les normes establertes en l'estudi de J. Alberich, M. Ros i J. Morera, *La transcripció dels noms propis grecs i llatins* (1993). Això ocasiona algunes divergències respecte al DIEC2, que cal tenir en compte. Així, el nom de les lletres de l'alfabet grec apareix transcrit i no transliterat (DGC *qui* - DIEC2 *khi*; DGC *teta* - DIEC2 *theta*); alguns noms geogràfics: DGC *Peloponnès* - DIEC2 *Peloponès*; noms de persona: DGC *Jeremias* - Bíblia Catalana (traducció interconfessional) [BCI] *Jeremies*; altres noms: DGC *amficcionia* - DIEC2 *amfictionia*; DGC *pòntifex* - DIEC2 *pontífex*). Els autors són conscients que aquestes opcions, que són ben lúcides, comporten problemes, de manera que adverteixen:

Tanmateix, una aplicació radical de les normes no aspirarà a substituir formes consagrades per una tradició patrimonial de segles: fem servir «Aristòtil» i «Isop» en comptes d'«Aristòteles» i «Esop», quan ens referim al filòsof i al fabulista. Hi ha casos límit en què es pot admetre duplictat de formes, la considerada tradicional i la resultant de l'aplicació de les normes de transcripció: «oceà» nom geogràfic, enfront d'«Ocèan» teònim.

Crec que l'equanimitat i el bon criteri de traductors i editors permetran resoldre els casos de duplictat de formes que es deriven de la norma i la tradició en contraposició amb les formes que provenen de l'aplicació dels criteris científics que han emprat els autors d'aquest diccionari.

Penso que el *Diccionari grec-català* dirigit per Joan Alberich i Francesc J. Cuartero és una obra gegantina que honora d'una manera absoluta la llengua i la cultura catalanes i totes les persones i institucions que l'han feta possible: enhorabona!

Sobre aquest diccionari, vegeu també [“El gran diccionari grec-català”](#), de Jordi Llovet, [“El grec és tan necessari com l'oxigen”](#), de Magí Camps, i [“El diccionari pen-
dent”](#), de David Paloma

6 Qüestió d'accents

Ramon Torrents

Blog *Raons de llengua*, 18/03/2016

<https://dellengua.wordpress.com/2016/03/18/sandvitx-amb-accent/>

Parlant de la grafia que el [*Diccionari ortogràfic i de pronunciació del valencià*](#) (Acadèmia Valenciana de la Llengua) assigna a l'anglicisme «sandwich» (*sàndwix*, segons aquest repertori), les consideracions d'[Eugeni S. Reig](#) ens porten a pensar en un fenomen probablement irreversible: la pèrdua de reflexos i mecanismes propis en la creació o l'adaptació de mots. En el cas de *sàndwix*, la grafia aberrant i, més important, segons el nostre particular criteri, el manteniment de la síl·laba tònica del mot anglès, que tanmateix Reig accepta en aquesta forma, *sàndwix*, que ell, però, preferiria de no accentuar, sinó deixar en la forma d'origen.

Qui va fixar la forma de *sandvitx*, en català? Segons el [DCVB](#), el primer testimoni escrit és de J.M. de Sagarra (*Vida privada*, II, 11, 1932), però el mateix 1932 Fabra ja l'inclou a la primera edició del Diccionari General de la Llengua Catalana. Introduït sens dubte en el parlar urbà, «sandvitx» no degué trobar cap obstacle a passar a la novel·la i al repertori normatiu. Adaptant-ne la grafia, hi va passar tal com el poble pronunciava aquest mot, carregant l'accent sobre la darrera síl·laba, en rima perfecta amb «pastitx».

Avui que Neymar da Silva Santos ha adquirit una gran popularitat, tota orella atenta s'adona de la vacil·lació entre la pronúncia «Neymà», probablement comuna a tot l'univers, i la de tendència hispanitzant, que pronuncia «Nèymar». Així mateix, el nom del president dels Estats Units, Barack Obama, és pronunciat en els nostres mitjans audiovisuals com un mot pla, «Bàrack», contra el «Baràck» que pronuncien els nord-americans. A qui no sobta la transformació del nom de l'expresident de la Generalitat, Artur Mas, en Àrtur, o la de Miquel Iceta, en Míquel? Què direm dels *whatsapp*? Quan en vam començar a fer servir, sentíem aquest neologisme pronunciat tal com el veiem escrit, *whatsàpp*, en què sentíem totes les consonants. Avui, però, la cosa sembla sucumbir davant la deixatada pronunciació veïna que, amb la llicència necessària, ens permetem de transcriure *guàssa*.

La tendència hispana a alterar la pronúncia de termes en què la terminació aguda és ingrata a l'espanyol sembla un fet que no demana demostració. Com no en demana el canvi d'accent de «sandwich» (mot pla en anglès) al «sand-

vitx» agut, ben emmotllat a la tendència natural del català, que és la mateixa que la del francès.

Que hi vagi haver un doctor Conill que disfressava el seu cognom en «Cònil», que algun Fuster es faci dir «Fúster», un Sunyer «Súñer», un Samper (variant de Santpere) «Sàmper» no ens hauria de fer oblidar, no pas les regles, sinó l'instint i la naturalitat amb què les regles solen seguir les tendències naturals quan es tracta del llenguatge dels pobles. Si perdem la tendència... poca cosa podrem fer amb una ortopèdia que ningú acceptarà.

Sense saber quins mecanismes ajudarien a corregir aquesta submissió contrària a la fonètica del català, no podem ignorar que el primer camí és predicar amb l'exemple i pronunciar rectament *Baràck*, *Neymàr*, *whatsàpp* i tants altres, insistint-hi i repetint-los si cal en la forma correcta perquè circulin amb la naturalitat que semblen haver-los negat.

7 Comentaris al *Diccionari normatiu valencià* (XXXVII)

Salvador Pardo

http://www.migjorn.cat/pdf/spardo_cdnv37.pdf

No hi ha la locució llatina *in saecula saeculorum* (eternament).

En l'entrada *semblar* hi ha diverses locucions, però no: **semblar l'obra de la Seu** (que no s'acaba mai).

Hi ha **senderisme**, però ¿no hauria de ser **sendisme**?

No figura **informació sensible**, que és un anglicisme que podríem resoldre amb informació perillosa, compromesa, delicada...

No hi ha **preqüela** (antònim de *seqüela*): obra que narra fets previs als esdeveniments que relata l'obra inicial.

No hi ha **llengua viperina** (o *serpentina*), o **verinosa**, o **d'escurçó** (mala llengua).

En l'entrada **servidor**, hi ha l'accepció de qui es posa a la disposició d'algú, especialment en fórmules de cortesia per a designar-se a si mateix, i podria incloure's, a tall d'exemple, frases com ara: **un servidor mai no ha dit això** (3a persona sing.), o **servidor sóc el segon fill de...** (1a persona sing.).

En l'entrada **servitud** només esmenta la de pas, però n'hi ha moltes més: **de mitgera, de llums, de vista**, etc.

No hi ha les accepcions de **set** com a conjunt d'escenari i decorats d'un plató, i joc o conjunt: un set de bellesa.

En **setmana**, no hi ha la **setmana anglesa**, en què no es treballa el dissabte a la vesprada (vigent des de 1913), ni **la setmana dels barbuts**, la més freda de l'any (15 i 17 de gener, sant Pere Ermità i sant Antoni Abat, respectivament).

Arreplega **sidós -osa**, però sona despectiu. Millor **malalt de sida**.

Accepta **síndria** com a sinònima de **meló d'alger**, però *síndria* és un terme desconegut a València.

En l'entrada **síndrome**, enumera la d'abstinència, la d'Estocolm, la d'immuno-deficiència adquirida (sida) i la de Down, però també hi ha la postvacacional o la d'esgotament professional (o del cremat), la del niu buit, entre d'altres.

Hi ha **sopar de pa i porta**, de cabasset o de coixineta, però també es diu sopar de germanor, o d'entrepà, de cantell, de carmanyola, de pataqueta ("de sobaquillo").

No hi ha **sumanta** (pallissa, allisada).

En l'entrada *sopa*, no hi ha les locucions **haver inventat la sopa d'all**, o **la pólvora**.

En l'entrada *sord*, no hi ha la locució **no hi ha pitjor sord que qui no vol escoltar**.

En l'entrada *soroll*, no hi ha la locució **molt soroll de boixets i poques puntes**.

No hi ha **sostenibilitat**: conjunt de recursos que permeten que una actuació es pugui mantindre el temps necessari per a assolir el seu objectiu.

Accepta **subsidiar** com a concedir un subsidi.

No hi ha **núvol de sucre** (en la fira).

[Vegeu la resta d'aquests XXXVII comentaris al DNV a la web de Migjorn](#)

[Diccionari normatiu valencià de l'AVL](#)

8 E cosí via

- ▶ Jorge Cagiao y Conde, [“¿Qué es el federalismo lingüístico?”](#) (blog de la *Revista de Llengua i Dret*, 17/03/2016)
- ▶ Carme Junyent: [“La cooficialitat del castellà a la República Catalana suposaria l’extinció del català”](#), entrevista per Gerard Sesé (*Directe!cat*, 11/03/2016)
- ▶ Vicenç Pagès Jordà, [“Del ‘túper’ al ‘tàper’”](#) (*El Punt Avui* Cultura, 21/02/2016). Sobre *De hipster a hacker*, de John William Wilkinson
- ▶ Marina Subirats, [“Qui té por del català?”](#) (*Ara*, 28/02/2016)
- ▶ Violeta Tena, [“El miratge mediàtic valencià”](#) (*El Temps*, 19/02/2016)
- ▶ Josep J. Conill: [“Tenim una llengua amb massa amos i massa pocs servidors”](#), entrevista per Eduard Ferrando (*La Veu del País Valencià*, 20/03/2016), arran dels [set articles](#) amb què el professor J.J. Conill ha analitzat l’actual situació de la llengua al País Valencià.